

Da li Miloševića treba obuzdati?

Author: IWPR
ICTY

Deveti i deseti dan

Nakon deset dana sudjenja i cetiri svedocanstva svedoka, sasvim je jasno da Slobodan Milošević želi da iskoristi unakrsno ispitivanje više kao način da javnosti predoci svoje vidjenje događaja nego kao priliku da obara navode svedoka optužnice.

Clan 90 H Pravilnika o postupku i dokazima Medjunarodnog Suda dozvoljava da se u toku unakrsnog ispitivanja otvore

nova pitanja koja se ne onose direktno na predmet glavne rasprave, a koja idu u prilog stranci koja izvodi unakrsno ispitivanje, pod uslovom da svedoci mogu da daju relevantne informacije. To nije dozvoljeno u obicajnom pravu, gde optuženi može da predoci dokaze u prilog svojih tvrdnji kroz svoje svedoke tek kada tužilaštvo završi sa svojim dokazima.

Medjutim, Pravilo 90 H takodje zahteva od pravnih zastupnika koji vrše unakrsno ispitivanje da predoce svedoku prirodu navoda strane koju zastupaju a koja je u kontradikciji sa svedocenjem tog svedoka. S obzirom na to da je gospodin Milošević odbio priliku da angažuje advokata, vec se sam brani, on sam sprovodi unakrsno ispitivanje. Premda nastavlja da ispituje svedoke o pitanjima relevantnim za njegovu interpretaciju optužnice, on im do danas nije objasnio šta on to želi da dokaže. Kako se optuženi sam brani, sud je bio tolerantniji prema njemu tokom unakrsnog ispitivanja nego što bi bio prema njegovom advokatu. Medjutim, Sudija Mej je vec nekoliko puta prekinuo Miloševićeve komentare i ponovljena pitanja kojima nije cilj utvrdjivanje cinjenica nego su samo prilika Miloševiću da iznese nedokazane tvrdnje kao da su nepobitne cinjenice. Posle više od dve nedelje sudjenja, za koje vreme tužilaštvo nije ulagalo pritužbe na način na koji gospodin Milošević izvodi unakrsno ispitivanje, tužilac se u utorak obratio sudijama sa pitanjem o obimu tema o kojima Milošević ispituje svedoke. Tužilac Džefri Najs se složio da optuženom koji se sam brani treba biti dano više proceduralne slobode, i da zato tužilaštvo nije ranije uložilo žalbu na njegov način ispitivanja. Sudija Mej je odobrio ovaj stav tužilaštva recima: "Ovo je proces bez porote. Zato ne bi bilo korisno da se advokati stalno javljaju [sa žalbama.] Mi smo profesionalni sudije; nema razloga da se sami ne dogovorimo."

Medjutim, gospodin Najs je izrazio svoju zabrinutost zbog Miloševićevih dugih komentara i brojnih argumenta iznetih za vreme unakrsnog ispitivanja. Najs smatra da to može da zbuni buduće svedoke (i, pretpostavljamo, javnost,) koji bi mogli te Miloševićeve argumente da prihvate kao dokaze, a ne samo kao njegovo licno mišljenje. Stoga je zatražio od sudija da utvrde da li je optuženi upoznat sa Pravilima o postupku i dokazima i da ga privole da ta pravila poštuje. Premda to nije bilo danas spomenuto, postoje dodatni razlozi zašto je ovaj način ispitivanja svedoka problematičan. Prvo: troši se mnogo vremena, s obzirom na to da ce gospodin Milošević kasnije u procesu verovatno da pozove svoje svedoke koji bi potvrdili njegove tvrdnje. Drugo: zastrašivanje svedoka, onih u sudnici, kao i onih koji tek treba da svedoce. I, treće: tvrdnje i dokazi koje Milošević iznosi sada, su primerenije za kasniji deo procesa, kada je na optuženom red da iznese svoju odbranu. Premda optuženi ima pravo da ispituje svedoke o alternativnim i kontradiktornim pogledima na slučaj, komentarisanje dokaza nije dozvoljeno. To se radi za vreme izlaganja odbrane.

Na primer, 25. februara je gospodin Halil Merina svedocio o masakru jedanaest albanskih civila iz sela Landovica, paljevine kuca i proterivanju u Albaniju, što se desilo nakon ubistva trojice policajaca i jenog srpskog civila. Gospodin Milošević je uporno ispitivao svedoka u NATO bombardovanju i o navodnim slučajevima kad su borci Oslobođilacke Vojske Kosova (UCK) ubijali

srpske civile i policajce. Svedok je više puta rekao da ne zna ništa o akcijama UCK i o NATO bombardovanju, jer je tada vec bio u Albaniji, na šta je iznervirani Milošević odgovorio: "Očigledno ne znate ništa o onome o čemu vas ja pitam... Gospodo, Vi birate svedoke koji mene zlostavljaju." Sudija Mej je prekinuo rekavši: "To je komentar. Imacete priliku da iznesete svoje mišljenje kasnije. Svedok kaže da zna nista o ovome i

besmisleno je ispitivati ga o stvarima o kojima ništa ne zna."

Kada je tražio od sudija da informišu gospodina Miloševića o dozvoljenom načinu ispitivanja svedoka, gospodin Najs je naglasio da je za tužilaštvo važno da znaju da li gospodin Milošević osporava navode svedoka, ili iznosi alternativnu interpretaciju događaja. Sudija Mej je priznao da je Miloševiću dato više slobode u unakrsnom ispitivanju zato što je optuženik, a ne profesionalni advokat. Sudija Mej je izrazio i svoju zabrinutost zbog unakrsnog ispitivanja u toku koga se diskutuje o

pitanjima koja nisu direktno u vezi s izjavom svedoka (npr., NATO bombardovanje i akcije UCK,) s obzirom na to da ce gosodin Milošević imati priliku da iznese dokaze koji govore njemu u prilog kada tužilaštvo završi svoje izlaganje. Prijatelji suda (amici curiae) i Kancelarija Tužilaštva ce se pismeno obratiti sudijama, koji ce da razmotre situaciju sada, kada je je sudjenje pocelo i Miloševićeva strategija je jasna.

Sudija Mej je još zatražio od advokata da u pismenom obliku iznesu svoja mišljenja o tome u kojoj je meri tu quoque odbrana iz medjunarodnog krivicnog postupka primenjiva u sudjenju Miloševiću. Tu quoque doslovno znaci "I Vi!", odnosno: "mi smo pocinili zlocine, ali ste i Vi." Na vojnom sudjenju u Nirnbergu, na primer, sud je ocenio da je tu quoque odbrana irelevantna, premda je kasnije popustio i dozvolio americkom admiralu Cesteru Nimicu da posvedoci da su americka i nemacka podmornicarska praksa bile u biti iste. Na osnovu tog svedocenja je nemacki admiral Donitz oslobođen optužbe.

U sudjenju Miloševiću bi tu quoque odbrana mogla biti upotrebljena u prilog jedne ili obe sledece teze: Prvo, možda su srpske snage stvarno pokušale da etnicki ociste Kosovo od albanskog stanovništva, ali i Albanci su posle rata, kada su se vratili na Kosovo, pokušali da ga ociste od Srba. Drugo, možda su srpske snage ubile neke civile i uništile civilne objekte braneci svoju zemlju od napada NATO-a, ali i NATO je odgovoran za smrti mnogih civila, i njihovo bombardovanje, ukljucujuci "tepih bombardovanja", je bilo neuporedivo destruktivnije.

Sada je jasno da ce Milošević i dalje da iznosi svoje dokaze kroz komentare i ispitivanje svedoka optužnice, osim ako ga u tome ne spreći sud. Za razliku od svedoka u ovom procesu, za cija je stradanja optužen, Milošević verovatno nikada neće da bude podvrgnut unakrsnom ispitivanju (osim u malo verovatnom slucaju da on sam odluci da svedoci.) Kada prime pismene argumente prijatelja suda i kancelarije tužilaštva, sudije ce da razmotre i ove probleme i dati gospodinu Miloševiću detaljnija uputstva o odgovarajućem ponasanju, a svedocima -- malo vise zaštite.

Location: Balkans
Macedonia
Serbia
Kosovo

Focus: Coalition for International Justice (CIJ) Trial Reports Archive (Bos-Hrv-Srp)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/da-li-milosevica-treba-obuzdati>